

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1 เพื่อสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติก
- 1.2 เพื่อศึกษาผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตร
- 1.3 เพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ขั้นตอนการวิจัย ในการดำเนินวิจัยการพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

2.1.1 การวิจัยระยะที่ 1 การสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

2.1.1.1 ศึกษาสภาพ บริบท ข้อมูลพื้นฐานการจัดการศึกษา และความ ต้องการจำเป็นในการสร้างหลักสูตร

1) การศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 4 หน่วยงาน ประกอบด้วย ศูนย์วิจัย และพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับบุคคลออทิสติกโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ศูนย์บริการบุคคลออทิสติกจังหวัดขอนแก่น บ้านเติมเต็มสำหรับบุคคลออทิสติกจังหวัดขอนแก่น และมูลนิธิออทิสติกแห่งประเทศไทย เพื่อศึกษา และวิเคราะห์แนวทาง หรือวิธีการจัดกิจกรรมดำเนินงานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ของสมาคมออทิสติกแห่งประเทศไทย

2) การสนทนากลุ่มครูผู้สอนวิชาพื้นฐานอาชีพ จำนวน 6 คน และ ผู้ปกครองของบุคคลออทิสติก จำนวน 6 คน เลือกแบบเจาะจงจากผู้ปกครองของบุคคลออทิสติกที่มีอายุระหว่าง 12 – 24 ปี ซึ่งมารับการศึกษาที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติกโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยแบ่งการสนทนากลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มของผู้ปกครองบุคคลออทิสติกดำเนินการสนทนากลุ่มในวันที่ 7 สิงหาคม 2555 และกลุ่มของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานอาชีพดำเนินการสนทนากลุ่ม ในวันที่ 10 สิงหาคม 2555 เครื่องมือที่ใช้คือ ประเด็นคำถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.1.1.2 จัดทำร่างหลักสูตรและตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก โดยเสนอร่างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาของหลักสูตร และปรับปรุงร่างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ

2.1.2 การวิจัยระยะที่ 2 การศึกษาผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติก ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ของ Kemmis & McTaggart (1998) กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนงานอาชีพ จำนวน 1 คน บุคคลออทิสติกอายุระหว่าง 12-13 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา จำนวน 2

คน ของศูนย์วิจัยออสติกโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย แบบสังเกตพฤติกรรมในการสอนของครูผู้สอน แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพ และแบบประเมินคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานอาชีพ

2.1.3 การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออสติก ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน 2) ด้านคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานอาชีพ จากประสบการณ์พื้นฐานอาชีพ 2 กลุ่มงานอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพงานประดิษฐ์ 4 กิจกรรมอาชีพ ได้แก่ 1) ประกอบปากกา 2) ประดิษฐ์สร้อยลูกปัด 3) ประดิษฐ์กิ๊บ 4) ประดิษฐ์พวงหรีด และกลุ่มงานอาชีพคหกรรม 3 กิจกรรมอาชีพ ได้แก่ 1) การบรรจุขนม 2) การทำอาหารสำหรับสุนัข 3) การทำอาหารสำหรับแมว ซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 1 อาชีพ เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง 30 นาทีต่อกลุ่มย่อย ดำเนินงานวันละ 3 กลุ่มย่อย โดยเวลาสามารถยืดหยุ่นตามความสามารถของแต่ละบุคคล กลุ่มเป้าหมาย เป็นบุคคลออสติกของศูนย์วิจัยและพัฒนากิจการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับบุคคลออสติกโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 6 คน โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบเชิงทดลองโดยใช้การวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดผลหลังการทดลอง (One- Shot Case Study) ดำเนินการ ระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม 2555

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

- 1) แบบบันทึกข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และการศึกษาดูงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) กรอบคำถามในการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม
- 3) แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของหลักสูตร

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการวิจัย

2.2.2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออสติก ประกอบด้วย

- 1) เอกสารหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออสติก
- 2) คู่มือการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออสติก
- 3) แผนการจัดประสบการณ์
- 4) สื่อการสอนประกอบหลักสูตร

2.2.2.2. เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการวิจัย เป็นเครื่องมือที่คณะผู้วิจัยใช้เก็บข้อมูลระหว่างการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอน

2.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก ประกอบด้วย 1) แผนการจัดประสบการณ์พื้นฐานอาชีพ จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ 2) แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพ 3) แบบประเมินคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานอาชีพ

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นของหลักสูตร โดยการนำข้อมูลประกอบการเขียนร่างหลักสูตร และตรวจสอบความเป็นไปได้ ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาของร่างหลักสูตร

2.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 2 การศึกษาผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก และสร้างข้อสรุปเชิงพรรณนา

2.3.3 วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ

3. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย ปรากฏผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติก

ในการสร้างหลักสูตรได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นของหลักสูตร พบว่า ผู้เกี่ยวข้องต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีหลักสูตรอาชีพที่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของบุคคลออทิสติก และขาดสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกงานอาชีพ ตลอดจนไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอาชีพมาให้ความรู้และฝึกประสบการณ์อาชีพแก่บุคคลออทิสติก และความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาด้านอาชีพของบุคคลออทิสติก พบว่า มีความต้องการให้บุคคลออทิสติกมีพื้นฐานงานอาชีพ เพื่อพัฒนาตนเองสู่การปฏิบัติงานอาชีพในอนาคต ต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอาชีพมาให้ความรู้และฝึกประสบการณ์อาชีพแก่บุคคลออทิสติก และต้องการเทคนิคและวิธีการเพื่อให้บุคคลออทิสติกปฏิบัติงานจนเกิดความสำเร็จ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้เกี่ยวข้องมีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพคหกรรม และกลุ่มอาชีพงานประดิษฐ์ หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ คือโครงสร้างของหลักสูตร เป้าหมายและวัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดประเมินผล คู่มือการใช้หลักสูตร และสื่อภาพขั้นตอนการวิเคราะห์งานของอาชีพ 7 อาชีพ 1) ประกอบปากกา 2) ประดิษฐ์สร้อยลูกปัด 3) ประดิษฐ์กิ๊บ 4) ประดิษฐ์พวงหรีด 5) การบรรจุขนม 6) การทำอาหารสำหรับสุนัข 7) การทำอาหารสำหรับแมว

3.2 ผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ผลการเตรียมความพร้อมของครูในการใช้ทดลองหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติก ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูมีความเข้าใจในหลักสูตรและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด โดยครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ

ตนเองในการสอน 4 ด้าน ดังนี้ การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์งาน การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจน การหาวิธีในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม โดยปรากฏในวงจรปฏิบัติ ดังนี้

ในวงจรที่ 1 จากการสังเกตภาพรวมของการจัดประสบการณ์ในวันแรก พบว่า ครูได้ศึกษา เอกสารหลักสูตรมาแล้วแต่ยังไม่มีความคุ้นเคยกับการสอนตามแผนการสอน ซึ่งสังเกตจากการ หลงลืมและยังไม่เป็นไปตามขั้นตอน และยังจำรายละเอียดของการจัดกิจกรรมไม่ได้มากนักมักชำเลื่อง มองแผนการสอนอยู่เรื่อยๆ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจรูปภาพเท่ากับการสาธิตของครู แต่ครูก็ พยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนมองภาพขั้นตอนการวิเคราะห์งาน การเตรียมอุปกรณ์และการเตรียมชั้น เรียนยังไม่เรียบร้อยมากนัก แต่ก็สามารถดำเนินการสอนจนสำเร็จด้วยดี และจากแบบประเมินผล ความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพ พบว่า หลังทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์แผนที่ 1-3 ของ การวิจัยในวงจรที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 กลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติงานอาชีพได้ทั้ง 3 งานอาชีพ ซึ่งอาชีพ ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพและคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการ ปฏิบัติงานสูง ได้แก่ อาชีพประกอบปากก

ในวงจรที่ 2 ครูทำการศึกษาเอกสารหลักสูตรมาแล้วเป็นอย่างดี ซึ่งสังเกตจากการสอนที่ เป็นไปตามขั้นตอน ไม่หลงลืม และยังจำรายละเอียดของการจัดกิจกรรมได้มากขึ้นนักเรียนสนใจการ สาธิตของครู และมองรูปภาพขั้นตอนการวิเคราะห์งานประกอบมากขึ้น การเตรียมอุปกรณ์และการ เตรียมชั้นเรียนเรียบร้อยดีมาก มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ใส่ตะกร้าอย่างเป็นระเบียบง่ายต่อการหยิบใช้ งานของผู้เรียน ครูสามารถดำเนินการสอนจนสำเร็จด้วยดีทั้ง 2 กิจกรรมอาชีพ และจากการทดสอบ หลังเรียนพบว่า หลังทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์แผนที่ 4-5 ของการวิจัยในวงจรที่ 2 สัปดาห์ที่ 2 กลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติงานอาชีพได้ทั้ง 2 งานอาชีพ ซึ่งอาชีพที่มีคะแนนเฉลี่ยด้าน ความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพและคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานสูง ได้แก่ การ บรรจุขนม

ในวงจรที่ 3 ครูได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรมาแล้ว แต่ก็ยังมีบางขั้นตอน ที่หลงลืมไปบ้าง เพราะขั้นตอนของกิจกรรมอาชีพที่ 6 และ 7 มีลักษณะงานที่แตกต่างจากงานอื่น ๆ นักเรียนสนใจ การสาธิตของครู และมองรูปภาพขั้นตอนการวิเคราะห์งานประกอบมากขึ้น การเตรียมอุปกรณ์และ การเตรียมชั้นเรียนเรียบร้อย ครูสามารถดำเนินการสอนจนสำเร็จทั้ง 3 กิจกรรมอาชีพ และจากแบบ ประเมินผลความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณภาพของผลงานจากการปฏิบัติงาน พบว่า หลัง ทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์แผนที่ 6-7 ของการวิจัยในวงจรที่ 3 สัปดาห์ที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย สามารถปฏิบัติงานอาชีพได้ทั้ง 2 งานอาชีพ ซึ่งอาชีพที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านความสามารถในการ ปฏิบัติงานอาชีพและคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานสูง ได้แก่ การทำอาหารสุนัข

และพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการเรียนรู้การปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ดีขึ้นจากวงจร ที่ 1 ที่กลุ่มเป้าหมายยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อได้รับการแนะนำให้ใช้ภาพ เพื่อให้ทราบขั้นตอนของการปฏิบัติงานขั้นตอนต่อไปโดยมีครูผู้สอนแนะนำในช่วงแรกๆ ในแผนจัด ประสบการณ์และวงจรต่อไปกลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติงานอาชีพที่กำหนดได้ตามขั้นตอน แสดงให้ เห็นว่า หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก และสื่อภาพวิเคราะห์งานสามารถนำไปใช้ พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานพื้นฐานอาชีพแก่ผู้เรียนได้

3.3 ผลของการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก

จากการศึกษาผลของการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพ ของบุคคลออทิสติก พบว่า หลังการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพตามหลักสูตรโดยอาชีพที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ อาชีพประกอบปากกา รองลงมา คือ อาชีพประดิษฐ์กิ๊บ และ อาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ได้คะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ ทำอาหารแมว ด้านคุณภาพผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานอาชีพตามหลักสูตรพื้นฐานอาชีพหลังเรียนอาชีพที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ อาชีพประกอบปากกา รองลงมา คืออาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด และอาชีพประดิษฐ์กิ๊บ ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ อาชีพทำอาหารแมว และเมื่อพิจารณาคะแนนรายบุคคล พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานและคะแนนคุณภาพผลงานสูงกว่าร้อยละ 50

4. อภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อค้นพบซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 การสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติก

ผลจากการสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ทำให้ได้ร่างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพคหกรรม และกลุ่มอาชีพงานประดิษฐ์ หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ คือ โครงสร้างของหลักสูตร เป้าหมายและวัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดประเมินผล คู่มือการใช้หลักสูตร และสื่อภาพขั้นตอนการวิเคราะห์งานของอาชีพ 7 อาชีพ ได้แก่ 1) อาชีพประดิษฐ์พวงหรีด 2) อาชีพประกอบปากกา 3) อาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด 4) อาชีพประดิษฐ์กิ๊บ 5) อาชีพทำอาหารแมว 6) อาชีพทำอาหารสุนัขและ 7) อาชีพบรรจุขนมเพื่อจำหน่าย ซึ่งการสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกได้ข้อมูลมาจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นของหลักสูตรนั้นหน่วยงานทั้งหมดมีการจัดกิจกรรมการฝึกอาชีพแก่บุคคล ออทิสติก โดยเลือกกิจกรรมฝึกอาชีพให้บุคคลออทิสติกพิจารณาจากความถนัดและความสนใจเป็นรายบุคคล ประกอบด้วย อาชีพคหกรรม และอาชีพงานประดิษฐ์ ในการพัฒนาบุคคลออทิสติกด้านอาชีพจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพด้านอื่นที่จำเป็นควบคู่กันไปด้วย เช่น ศักยภาพด้านการสื่อสาร ศักยภาพด้านการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เป็นต้น ในส่วนของผลผลิตส่วนใหญ่มีการจำหน่ายในวงแคบ ได้แก่ ร้านค้าของหน่วยงานและ การออกร้านจำหน่ายสินค้าในโอกาสสำคัญต่างๆที่หน่วยงานได้มีโอกาสได้เข้าร่วม ซึ่งหน่วยงานให้ความสำคัญกับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมากทั้งนี้เนื่องจากความสำเร็จในการฝึกอาชีพแก่บุคคลออทิสติกจะเกิดขึ้นหากได้รับการสนับสนุนและทำงานร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องหลายส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ashleigh Hillier (2007) ที่ได้ศึกษาการประเมินการจัดโปรแกรมสนับสนุนงานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกในวัยผู้ใหญ่ พบว่า การติดตามการใช้โปรแกรมการฝึกอาชีพของบุคคลออทิสติกเป็นเวลา 2 ปีทำให้เห็นความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้นของบุคคลออทิสติกในวัยผู้ใหญ่ถึงแม้ว่าจะจะเป็นประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละบุคคลแต่ในส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลออทิสติกประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานอาชีพคือการได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นพบว่า ยังไม่มีหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับนักเรียนออทิสติก แต่มีกิจกรรมที่จัดขึ้นมาเพื่อฝึกอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกในทักษะการดำรงชีวิต

สำหรับบุคคลออทิสติกกลุ่มที่ไม่สามารถเรียนร่วมได้ ลักษณะของการจัดกิจกรรมทำเป็นระยะสั้นและนำจำหน่ายในโอกาสที่ได้รับเชิญร่วมงานอบรมสัมมนาหรือจัดนิทรรศการ ปัญหาที่พบในการเรียนการสอน ได้แก่ ปัญหาพฤติกรรมเฉพาะบุคคล ปัญหาแหล่งจำหน่ายผลงานนักเรียนที่ยังมีจำกัด ปัญหากิจกรรมอาชีพยังไม่หลากหลายและปัญหาดำเนินการที่ไม่ต่อเนื่อง ปฏิบัติเป็นโครงการระยะสั้นและมีความต้องการให้มีหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนได้จริง ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการฝึกพื้นฐานอาชีพให้แก่บุคคลออทิสติก และทราบความสามารถพื้นฐานทางอาชีพจากการสังเกต การปฏิบัติงานที่บ้าน รวมทั้งรับทราบข้อมูลจากการเข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program:IEP) ซึ่งมีครูที่รับผิดชอบรายงานความสามารถให้ทราบภาคเรียนละ 1 ครั้ง สำหรับบุคคลออทิสติกที่ได้นำความรู้และประสบการณ์มาใช้มีปัญหาที่พบ คือ ไม่สามารถปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความละเอียดอาศัยสมาธิ และความอดทนสูง รวมไปถึงงานที่มีความซับซ้อนสูงได้ อาชีพที่ผู้สอนและผู้ปกครองมีความต้องการที่ตรงกัน คืออยากให้มีหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพทางด้านการเกษตร และหลักสูตรกลุ่มอาชีพคหกรรมและงานประดิษฐ์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2548) ที่ได้วิจัยและพัฒนาหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติกกลุ่มที่มีความบกพร่องในระดับอาการรุนแรง ซึ่งเป็นอุปสรรคขัดขวางพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุคคลออทิสติกอย่างมาก ทำให้ยังไม่สามารถจัดให้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ และใช้หลักสูตรเช่นเดียวกับนักเรียนทั่วไปได้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่นักเรียนมีความบกพร่องให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านตามความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นเฉพาะบุคคล และช่วยให้การพัฒนาบุคคลออทิสติกมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนขึ้น ทั้งนี้จำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านเทคนิคการจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อการสอน การจัดสาระหลักสูตร การจัดห้องเรียน การจัดทำ IEP และ IIP การติดตามความก้าวหน้านักเรียน จัดหาสื่อที่เหมาะสม และจัดกิจกรรมจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม

4.2 การเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติก

ในการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรเป็นการเตรียมความพร้อมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้จริงและมีคุณภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการจะช่วยให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างถูกต้อง โดยการลงมือปฏิบัติ และสะท้อนความคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อให้ได้หลักสูตรที่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างยืดหยุ่นตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งกิจกรรมการเตรียมความพร้อมของครูในการใช้หลักสูตรโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 3 วงจร และในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวงจรที่ 1 ครูมีความกังวลใจ และมีความสับสน และหลงขั้นตอนไปบ้าง แต่ก็สามารถแก้ไขและดำเนินกิจกรรมจนสำเร็จ และนำอุปสรรคปัญหาที่พบมาสะท้อนผล ปรับปรุงแผนจัดประสบการณ์พื้นฐานอาชีพที่ใช้ในวงจรที่ 2 และวงจรที่ 3 โดยจะเห็นผลได้ชัดว่าครูมีการเตรียมความพร้อมในการสอนที่ดีมากขึ้น มีการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทันทีทันใดและนำ

นักเรียนปฏิบัติงานจนสำเร็จ รับรู้ได้ถึงความคลายกังวลและสนุกกับการจัดกิจกรรมโดยมีเสียงหัวเราะ ขณะสอน นอกจากนี้ยังสะท้อนความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการสอนพื้นฐานอาชีพแก่นักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจมาภรณ์ สมานมาก (2555) ที่ได้ศึกษาผลการเตรียมความพร้อมในการใช้รูปแบบศูนย์จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม พบว่า กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการสามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้รูปแบบศูนย์จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมได้ โดยจะเกิดการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัยและครูผู้สอน เริ่มตั้งแต่วิธีการวางแผนการนำรูปแบบไปใช้ ครูใช้อย่างไร คิดอย่างไร สังเกต สะท้อนผล และวางแผนเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน

4.3 ผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก

ผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก พบว่า หลังการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพสูงสุด ได้แก่ อาชีพประกอบปากกา อาชีพประดิษฐ์กิ๊บ และ อาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทำอาหารแมว ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากอาชีพทั้ง 3 อาชีพที่ได้คะแนนสูงสุดมีอุปกรณ์และลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานไม่มาก เมื่อมีสื่อภาพขั้นตอนวิเคราะห์งานมาช่วยสนับสนุนทำให้บุคคลออทิสติกเกิดความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเมื่อได้รับการฝึกซ้ำๆ ทำให้บุคคลออทิสติกสามารถจดจำขั้นตอนได้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และมีคุณภาพผลงานที่ดีตามไปด้วย เมื่อพิจารณาอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำอาจเพราะมีอุปกรณ์และขั้นตอนมากกว่าทำให้บุคคลออทิสติกใช้ความสามารถเพิ่มขึ้นแต่หากเมื่อพิจารณาคะแนนระหว่างเรียนและการสังเกตพฤติกรรมระหว่างปฏิบัติงานพบว่ากลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติงานได้ หากฝึกซ้ำ ๆ คะแนนความสามารถมีแนวโน้มสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานัส คชรัตน์ และบังอร ต้นปาน (2542) ได้ทำการวิจัยความต้องการการศึกษาด้านอาชีพของเด็กพิการในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญด้านการศึกษาและวิชาชีพสำหรับของคนพิการ ที่ต้องให้คนพิการได้รับการศึกษาและฝึกอาชีพต่างๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย นำเทคนิควิธีการมาสนับสนุนช่วยเหลือเพื่อให้คนพิการประสบความสำเร็จในการทำงานตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับ L Perry Lattimore and Marsha B Parsons (2005) ได้ทำการศึกษาการอบรมเพิ่มเติมในการทำงานเพื่อสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นบุคคลออทิสติกโดยเน้นการเลียนแบบ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นออทิสติกส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันค่อนข้างสูง แต่ละคนมีความสนใจ ความสามารถ และทักษะในการทำงานที่ไม่เท่ากัน การพัฒนาทักษะการทำงานให้คนออทิสติกให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีต้องมีการฝึกฝนเป็นรายบุคคล และพบว่าทำให้คนออทิสติกได้ลงมือปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็น การมีตัวอย่างจะช่วยให้พวกเขาทำงานได้ง่ายขึ้นและเป็นอิสระ พวกเขาสามารถทำงานได้โดยการเรียนรู้จากการเลียนแบบผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ แต่ก็ต้องใช้เวลามาก เมื่อฝึกบ่อย ๆ พบว่าพวกเขาสามารถปฏิบัติงานได้เพิ่มขึ้นในเวลาทีเร็วขึ้น

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.1.1 หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิผลสามารถพัฒนาศักยภาพพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติกได้ จึงควรได้รับการสนับสนุนในการนำไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพบุคคลออทิสติก

5.1.2 กิจกรรมอาชีพบางกิจกรรมเป็นความสนใจของบุคคลออทิสติกอยู่แล้วทำให้บุคคลออทิสติกสามารถปฏิบัติกิจกรรมอาชีพดังกล่าวได้ดี เช่น การหมุน การร้อย การบรรจุ การตีตะ เป็นต้น จึงควรสนับสนุนให้สถานประกอบการที่มีกิจกรรมอาชีพในลักษณะดังกล่าวรับบุคคลออทิสติกเข้าทำงานเป็นลูกจ้างประจำ เช่น การประกอบชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่าง ๆ การบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

5.2 ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

หน่วยงานหรือองค์กรที่สนใจในการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น ศูนย์บริการบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ และองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือบุคคลออทิสติกหรือองค์กรช่วยเหลือบุคคลพิการ เป็นต้น ควรดำเนินการ ดังนี้

5.2.1 ศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรให้เข้าใจชัดเจนเพื่อที่ปรับกิจกรรมอาชีพให้เหมาะสมกับผู้เรียน

5.2.2 วิเคราะห์ผู้เรียนก่อนทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งเพื่อหาแนวทางและวิธีการในการช่วยเหลือผู้เรียนล่วงหน้า

5.2.3 เตรียมสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือในการประเมินให้พร้อมเพื่อความสะดวกของครูผู้สอนและความปลอดภัยของผู้เรียน

5.2.4 จัดเตรียมสถานที่ให้เอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรม บรรยากาศของสถานที่ต้องรู้สึกปลอดภัยและผ่อนคลายต่อบุคคลออทิสติก

5.2.5 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครบถ้วนทุกขั้นตอน

5.2.6 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรปรับให้เหมาะสมกับบุคคลออทิสติกแต่ละบุคคล

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกให้หลากหลายเพื่อสร้างทางเลือกและตอบสนองความถนัดและความสนใจของบุคคลออทิสติกแต่ละบุคคล

5.3.2 ควรมีการศึกษาติดตามการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกในระยะยาวเพื่อดูความเป็นไปได้ในการพัฒนาและสร้างกลุ่มอาชีพของบุคคลออทิสติก

5.3.3 ควรมีการขยายผลการศึกษาไปสู่หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลบุคคลออทิสติกให้เกิดความมั่นใจในการนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป